Vragen van het lid Van Velzen aan de minister van Defensie over **militairen die bij terugkeer van een missie ontslagen worden wegens het niet bezitten van een verklaring van geen bezwaar**.

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Defensie van harte welkom.

□

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. Het zal je maar gebeuren. Je wordt door minister Van Middelkoop naar Afghanistan uitgezonden, je stelt je leven in de waagschaal, je oversten prijzen je goede werk en bij terugkeer krijg je plotseling te horen dat je ongeschikt bent. Dat is het lot van korporaal P. Jaren eerder heeft de korporaal geweld gebruikt, waarvoor hij een taakstraf heeft gekregen en in een verzorgingstehuis heeft mogen werken. Maar dat was blijkbaar geen enkele belemmering om hem uit te zenden.

Bij Defensie bestaan er toch maar twee soorten mensen: geschikt en ongeschikt? Hoe kan de minister verkopen dat hij iemand uitzendt, met alle mogelijke risico's van dien, om hem dan daarna een trap in de rug te geven en hem ongeschikt te verklaren? Dan zou toch moeten gelden: bij twijfel niet uitzenden?

Er is iets goed mis bij de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst. Waarom kan de MIVD pas jaren nadat iemand is veroordeeld en nadat iemand is uitgezonden beoordelen of iemand geschikt is? Hoe gaat de minister dat nu oplossen? Waarom negeert de minister het advies van zijn eigen Bezwarencommissie Veiligheidsonderzoeken om deze man wel degelijk een verklaring van geen bezwaar te geven gezien zijn goede verdiensten in Afghanistan?

□

Minister **Van Middelkoop**: Voorzitter. Ik begrijp na lezing van De Telegraaf van zaterdag heel goed dat mevrouw Van Velzen deze vragen stelt. Laat mij uitleggen wat hier aan de hand is. Defensie stelt zeer hoge eisen aan de integriteit van haar medewerkers. Het lijkt mij evident dat dit nodig is. Dan heb ik het over eerlijkheid, onafhankelijkheid, loyaliteit, enz. Wij willen van mensen dan ook weten of er sprake is van justitiële antecedenten, verslavingen, financiële kwetsbaarheid, antidemocratische activiteiten, beïnvloedbaarheid, enz. Dat is nodig om de kwaliteit – ook moreel – van de krijgsmacht zo goed mogelijk op peil te houden.

Wij weten ons daarvan te verzekeren door voor iedereen die bij ons komt werken een verklaring van geen bezwaar aan te vragen. Daar speelt de MIVD een rol in. Die moet onderzoeken of een dergelijke verklaring kan worden afgegeven. Een dergelijk onderzoek vindt regelmatig plaats. Om de vijf jaar wordt het herhaald, zodat we weten of iemand nog steeds geschikt is om te werken in die grote organisatie en dat belangrijke werk te doen waaraan mevrouw Van Velzen refereerde.

Het heeft als zodanig niets te maken met de geschiktheid van de militair, ambachtelijk gezien, om het werk te doen waarvoor hij in de krijgsmacht zit, bijvoorbeeld op een missie. Het kost mij geen enkele moeite om grote waardering uit te spreken voor de inzet van een militair tijdens de missie, dus ook van deze militair. Dat laat echter onverlet dat iemand zijn antecedenten bekend moet maken, dat we moeten weten wat voor vlees we in de kuip hebben en dat een verklaring van geen bezwaar nog steeds valide is. Ik wil niet al te veel in de casuïstiek verzeild raken, maar in dit geval weet ik dat de termijn om beroep in te stellen nog loopt. Het is niet aan mij om de desbetreffende militair daarvoor uit te nodigen, maar dat is zijn rechtspositie.

Wat zou er beter kunnen? Dat is een heel goede en belangrijke vraag. Ten eerste is elke militair allereerst zelf verantwoordelijk – en dat wordt hem geleerd – om het te melden als er iets met hem aan de hand is, als hij bijvoorbeeld een veroordeling aan de broek heeft. Dat is hier overigens gebeurd. Ten tweede moet elke commandant weten dat hij met die melding iets doet. Dat is ook mijn verantwoordelijkheid. Hij moet bijvoorbeeld om een herhaalonderzoek vragen. Ik beloof de Kamer dat ik de commandanten nog eens onder ogen zal brengen dat zij de aanwijzingen die daarvoor bestaan zo goed mogelijk naleven, zodat wordt voorkomen dat situaties als deze ontstaan. Ten slotte moeten wij ervoor zorgen – maar hierover kunnen we over een maand in een algemeen overleg verder praten – dat de MIVD beschikt over de actuele politieke en justitiële gegevens over individuen. Met het oog daarop heb ik, zoals de Kamer weet, de capaciteit van de MIVD vergroot.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Ik heb er geen enkel bezwaar tegen dat de MIVD deze mensen doorlicht. Integendeel. Het was echter al op voorhand bekend dat de korporaal in kwestie een taakstraf heeft uitgevoerd. Dat is netjes gemeld, maar de militaire inlichtingendienst doet daar niets mee. Deze man wordt gewoon een gevaarlijk gebied in gestuurd. Dan kan toch niet achteraf tegen hem worden gezegd: ach, u bent toch ongeschikt? Dan heeft de militaire inlichtingendienst toch een fout gemaakt? En het gaat trouwens niet om één fout, want ik krijg veel meldingen binnen van jongens die thuiszitten nadat zij uitgezonden zijn geweest en te horen krijgen dat eigenlijk op voorhand al bekend was dat zij niet geschikt waren.

Ik zeg dan ook tegen de minister dat hij zijn eigen MIVD moet aanpakken en niet de militairen die hun leven in de waagschaal stellen en in Afghanistan zijn oorlog aan het uitvechten zijn. Ik vraag hem ervoor te zorgen dat die onderzoeken tijdig worden uitgevoerd. Kan de minister ervoor zorgen dat de MIVD weer op orde wordt gebracht? Kan de minister ervoor zorgen dat al die jongens die nu thuiszitten, snel een duidelijk antwoord krijgen op de vraag of zij nu geschikt zijn of ongeschikt, opdat zij dat niet achteraf, na een uitzending, te horen krijgen?

Minister **Van Middelkoop**: Mevrouw de voorzitter. Het zij nogmaals erkend: het is mij heel veel waard dat zo veel mogelijk wordt voorkomen dat situaties als deze ontstaan. Twee op zichzelf volstrekt legitieme trajecten komen hier op een lastige manier bij elkaar. Het ene traject is dat ik verplicht ben om de antecedenten van iemand te weten, om te weten of iemand is veroordeeld. Dat heeft te maken met het bewaken van de integriteit en de kwaliteit van de organisatie. Mevrouw Van Velzen zal het daarmee eens zijn. Het andere traject is dat militairen gewoon hun werk doen. Dat kan af en toe ook betekenen dat zij op missie gaan. Ik wil graag zeggen dat ik de grootst mogelijke waardering heb voor de inzet van deze

militair. Wat lastig kan zijn en wat niet goed is, is dat een situatie ontstaat waarin beide trajecten weliswaar volkomen legitiem zijn doorlopen en iemand voortreffelijk werk heeft geleverd, in dit geval in Afghanistan, maar dat zo iemand even later toch te horen krijgt dat hij, hoe legitiem ook, geen verklaring van geen bezwaar krijgt.

Hoe kun je daar wat aan doen? Ik zeg nogmaals dat de militairen een en ander zelf tijdig moeten melden en dat de commandant ervoor moet zorgen dat de MIVD een herhaalonderzoek zal doen. Ik gun het mevrouw Van Velzen om alle pijlen van haar toorn op de MIVD af te schieten, maar dat is denk ik niet het eerste doel dat moet worden getroffen. Ik ben verantwoordelijk voor de capaciteit en ik ben verantwoordelijk voor de snelheid van werken. De MIVD had allereerst moeten weten dat een herhaalonderzoek moest worden ingesteld en dat de commandant zijn verantwoordelijkheid moet nemen. Als hij wordt geïnformeerd, moet hij bijvoorbeeld het besluit nemen dat het beter is dat zo iemand aan zijn eenheid wordt onttrokken en niet wordt uitgezonden. Overigens kan dat ook nog een pijnlijke beslissing zijn, zeker als nog geen veroordeling heeft plaatsgevonden. Dat moet mevrouw Van Velzen zich ook realiseren.

De heer **Brinkman** (PVV): Voorzitter. Ik wil de volgende hypothetische vraag aan de minister stellen. Is het mogelijk dat een minister volgens de regelgeving van de MIVD geen verklaring van geen bezwaar kan krijgen, terwijl hij wel minister wordt en wel een verklaring omtrent gedrag krijgt? Als dat mogelijk is, hoe rijmt de minister dat dan met de integriteit van Defensie? De minister is toch eigenlijk de hoogste baas van het departement. Dat snap ik niet helemaal.

Ik wil graag dat de minister mij garandeert dat op dit moment geen soldaten in Afghanistan of elders in de wereld onder de Nederlandse vlag dienen die bij thuiskomst te horen zullen krijgen dat zij worden ontslagen of een ander traject moeten volgen waardoor zij defensie uiteindelijk moeten verlaten.

Minister **Van Middelkoop**: De eerste vraag van de heer Brinkman is helemaal geen hypothetische vraag. Het is een belangrijke staatkundige vraag. Ik neem aan dat de heer Brinkman het met mij eens is dat het een rare figuur zou zijn als een MIVD of een andere inlichtingendienst iets te zeggen zou hebben over bijvoorbeeld Kamerleden of ministers. Daar gaan wij met elkaar over.

De tweede vraag heb ik al beantwoord. Ik kan geen garanties geven. Ik kan wel een zo groot mogelijke inspanningsverplichting op mij nemen om te voorkomen dat dit soort situaties nog een keer ontstaan. Het kan echter gebeuren – ik zie maar even af van dit actuele geval – dat iemand een paar dagen voordat hij wordt uitgezonden wordt veroordeeld, maar dat niet meldt of dat de commandant om hem moverende redenen zegt dat hij die persoon liever meeneemt. Ik zal de commandanten nog eens duidelijk maken dat zij dat niet mogen doen en dat zij dan om een herhaalonderzoek van de MIVD moeten vragen. Je hebt af en toe met dat soort grenssituaties te maken. Ik zal ervoor zorgen dat dit soort situaties zo weinig mogelijk voorkomen, maar 100% waterdicht is niet altijd mogelijk.

Mevrouw **Eijsink** (PvdA): Voorzitter. In Afghanistan je leven wagen en in Nederland worden afgedankt. Dat is wat John P. voelt en dat is wat ook ik voel. Ik wil de minister vragen om de Kamer de zekerheid te geven dat er vanaf vandaag geen militair meer wordt uitgezonden zonder verklaring van geen bezwaar.

Dan mijn tweede vraag. In het ambtsbericht dat de minister op 17 november jongstleden heeft uitgezonden, staat dat niet na vijf jaar, maar pas na tien jaar een hernieuwd onderzoek plaatsvindt. Ik wil graag weten of dat nu veranderd is, want de minister spreekt over vijf jaar. Mijn laatste vraag gaat over de brief van 2 december jongstleden. De minister sprak over de actuele basis. Ik lees letterlijk in de brief dat de vertragingen samenhangen met de volgende factoren: punt 2. Indien sprake is van doorgaans justitiële ... Ik kan hier niet het hele stuk voorlezen. Ik lees dat meer tijd nodig is voor het intrekken van de verklaring van geen bezwaar, aangezien betrokkene de gelegenheid krijgt te reageren op het voornemen tot weigering of intrekking. Dat waren mijn vragen. Het mag echter duidelijk zijn dat mijn fractie zeer ontstemd is hierover. Hoe is het mogelijk? Dan toch nog een vraag: wij gaan er ook van uit dat de minister ...

De **voorzitter**: U bent echt over uw tijd heen.

Minister **Van Middelkoop**: Ik begrijp de meeste vragen van mevrouw Eijsink. Ik vind het echter niet passend om te stellen dat wij hem hebben afgedankt. De samenloop van omstandigheden is inderdaad een pijnlijke. Ik begrijp ook dat mevrouw Van Velzen mij in deze zaak naar de Kamer heeft gehaald, na het artikel in De Telegraaf. Als Defensie onder mijn verantwoordelijkheid een beslissing neemt die geheel conform de regels is – namelijk het intrekken van de verklaring van geen bezwaar – geldt daarvoor niet de term afdanken. Dit heeft daarentegen te maken met het bewaken van de kwaliteit en de integriteit van de krijgsmacht. Daarmee loop ik overigens niet vooruit op een mogelijk vervolg voor de rechter. Zoals eerder gezegd, is deze militair daarin geheel vrij. Ik heb de heer Brinkman al geantwoord op de vraag wat wij zullen doen om zo veel mogelijk te voorkomen dat dit soort situaties zich opnieuw voordoen.

Wat de laatste vraag betreft het volgende. Wij hebben eerdaags een debat over de capaciteit van de MIVD, de termijnen nodig voor een herhaalonderzoek, enzovoort, enzovoort. Ik wijs erop dat wij nu praten over een situatie die slechts een relatief beperkt deel van de krijgsmacht raakt, namelijk de militairen op uitzending. De verklaring van geen bezwaar geldt voor bijna alle mensen die in dienst zijn van Defensie. Het zijn er op jaarbasis gauw tien tot twintig meer dan er uitgezonden worden. Ik acht bijzondere aandacht voor militairen die uitgezonden worden legitiem. Ik heb echter beloofd om mijn uiterste best te doen om dit soort onaangename situaties te voorkomen.

De **voorzitter**: Mevrouw Eijsink heeft ook gevraagd naar de termijnen van vijf en tien jaar.

Minister **Van Middelkoop**: Daarop heb ik al antwoord gegeven. Ik heb een brief gestuurd aan de Kamer, waarover wij over een maand een algemeen overleg voeren. Ik ben graag bereid om nog eens uit te leggen hoe de capaciteit van de MIVD zich verhoudt tot dit besluit. Het heeft echter niets te maken met de zaak waarvoor ik hier sta.

Van Middelkoop

De **voorzitter**: Welke vraag is dan niet beantwoord, mevrouw Eijsink?

Mevrouw **Eijsink** (PvdA): Ik heb een ambtsbericht voor mij liggen van 17 november dat de organisatie is ingegaan, over termijnen van vijf tot tien jaar. De vraag daarover is niet beantwoord. Mijn vraag is of er vandaag geen militair uitgezonden wordt. Kan de minister dit bevestigen?

De **voorzitter**: Ik zie dat de minister het weer weet.

Minister **Van Middelkoop**: Ik heb in antwoord op de vraag van de heer Brinkman een inspanningsverplichting op mij genomen. Een militair wordt altijd uitgezonden met een verklaring van geen bezwaar. Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat wij tijdig weten dat een verklaring van geen bezwaar ingetrokken moet worden als iemand is veroordeeld. Dat kan vlak voor het vertrek voor een missie zijn. Daar speelt de militair zelf een rol in. Die moet het aangeven. Die weet het ook als eerste. De commandant moet het gemeld krijgen en die moet er ook iets mee doen. Ik zal er bij de commandanten nog eens op wijzen dat zij de aanwijzingen die er op dit vlak zijn goed naleven.

De heer **Ten Broeke** (VVD): Voorzitter. Ook de VVD-fractie vindt dit een ernstige zaak, vooral omdat wij het gevoel hebben dat korporaal P. niet alleen staat. Laten wij helder zijn. Korporaal P. heeft aan de Defensieorganisatie en aan zijn commandant gemeld dat hij betrokken is geweest bij een geweldsdelict waarvoor hij een straf heeft uitgezeten. De militaire politie is er ook bij geweest. Met andere woorden, de organisatie van de minister wist alles en desondanks is een verklaring van goed gedrag afgegeven en is deze militair uitgezonden. Hij is vervolgens met lof overladen teruggekomen. Daarna kreeg hij deze verklaring te zien. Ik vind het bijzonder dat de minister de door hemzelf ingestelde bezwarencommissie, die van mening is dat de verklaring alsnog terecht afgegeven is, terzijde heeft geschoven en persoonlijk bij het advies heeft ingegrepen. Ik wil graag weten of er meer soortgelijke gevallen zijn waarbij de minister zelf is opgetreden. Hoeveel gevallen zijn er waarbij de MIVD nog een verklaring moet afgeven? Hoeveel met korporaal P. vergelijkbare gevallen zijn er? Het lijkt ons evident dat dit niet nog eens mag gebeuren.

Minister **Van Middelkoop**: De laatste vraag gaat over feiten en aantallen. Kunnen wij afspreken dat ik daarover een brief naar de Kamer stuur, ook met het oog op het algemeen overleg dat wij over deze problematiek zullen hebben?

De heer Ten Broeke heeft zijn duiding gegeven. Ik wijs hem er wel op dat deze militair zelf wist wat hem was overkomen. Hij was veroordeeld en heeft dit gemeld aan de commandant. De heer Ten Broeke zei dat wij hem desondanks een verklaring van geen bezwaar hebben gegeven. Dat is niet het geval. Wij hebben nagelaten, de MIVD erbij te betrekken om een herhaalonderzoek te starten om te bezien of die verklaring van geen bezwaar niet moest worden ingetrokken. Die vergissing is begaan. De heer Ten Broeke schudt het hoofd. Ik geef toe dat het plaatje er niet echt door verandert, maar ik zeg dit vanwege de zorgvuldigheid.

Ik ga nu in op het bezwaarschrift. Laat ik mij tot de casus beperken dat iemand een verklaring van geen bezwaar ontnomen wordt. De procedure is dan dat hij daartegen bezwaar kan aantekenen. Dat is een bestuurlijke procedure. Een bezwaarcommissie geeft een onafhankelijk oordeel daarover. Ten slotte beslist de minister in vrijheid en zelfstandigheid. Het gaat dus niet om mij persoonlijk, maar om de minister. De minister heeft de ruimte om het advies van de bezwaarcommissie te wegen en ervan af te wijken. Ik kan tegen de heer Ten Broeke zeggen dat dit heel weinig gebeurt, maar de minister heeft een zelfstandige verantwoordelijkheid en de bevoegdheid om een verklaring van geen bezwaar in te trekken of te handhaven.

De heer **Ten Broeke** (VVD): Ik had gevraagd of in meer dan dit geval alleen door de minister, in de persoon als minister dus, is afgeweken van het advies van de door hem zelf ingestelde commissie.

De **voorzitter**: De minister weet het alweer, dank u wel.

Minister **Van Middelkoop**: Dat komt heel weinig voor.

De **voorzitter**: Vaker?

Minister **Van Middelkoop**: Als de heer Ten Broeke dat wil weten, ga ik dat ook nog eens na. Dat vergt een heleboel bureaucratie en opzoekerij. Het lijkt mij belangrijker dat ik de bevoegdheidsverdeling nog eens heb uitgelegd, want daar gaat het om. Er is niets mis mee als een minister afwijkt van alle adviezen van de bezwaarcommissie, maar het lijkt mij niet verstandig. In de periode dat ik minister ben, dus bijna drie jaar, is het een paar keer voorgekomen. Ik put hierbij uit mijn geheugen. Het kan overigens zowel ten voordele als ten nadele van de desbetreffende militair zijn.

De **voorzitter**: U hebt uw punt gemaakt.

Mevrouw **Azough** (GroenLinks): In de reactie van de minister tot nu toe mis ik een gevoel van urgentie en begrip voor de gevoelens in de Kamer. Volgens mij is het belangrijkste in deze kwestie dat alle gevoelens van rechtvaardigheid getart worden. Ik vind het vreemd dat de minister het woord "afdanken" dat mevrouw Eijsink gebruikte, niet deelt. De minister geeft ook geen eigen reactie daarop. Vindt hij het gebeurde rechtvaardig?

Minister **Van Middelkoop**: Ik ben echt overtuigd van het belang van de zaak. Ik ben ook ervan overtuigd dat het in mijn belang is, maar allereerst in het belang van alle militairen, dat wij voorkomen dat dit soort, legitiem geschreven, artikelen verschijnen. Ik heb uitgelegd dat deze situaties op een op zich legitieme manier kunnen ontstaan, maar met een vervelende uitkomst. Ik vind het vervelend. Als mevrouw Azough het nog eens wil horen, herhaal ik het, want er moet geen enkel misverstand over bestaan. Ik hoef niet te herhalen dat ik liever een andere term zou gebruiken dan "afdanken". Het kost deze minister namelijk geen enkele moeite om tegen een militair die een veroordeling heeft gehad, toch te zeggen dat hij de grootst mogelijke waardering heeft voor wat die militair heeft gedaan tijdens de missie.

De heer **Poppe** (SP): Het stuit mij vreselijk tegen de borst

dat de minister vrij lomp en bureaucratisch reageert. Het is zijn eigen reactie, want hij heeft het advies van zijn eigen bezwaarcommissie genegeerd. De minister heeft deze mensen naar Afghanistan gestuurd. Zij hebben daar een tour of duty met gevaar voor eigen leven gedaan. De minister spreekt zijn respect daarvoor uit, maar geeft ze tegelijkertijd de zak. Dat snapt geen hond.

De commandant en de MIVD hebben laks of niet goed gewerkt. Daarom is dit ontstaan. Als de minister nu vanwege zijn respect het ontslag intrekt en ervoor zorgt dat dit niet meer gebeurt, dan is er ook geen precedentwerking. Doet u dat nou!

Minister **Van Middelkoop**: Het vragenuurtje is niet de plek waar wij de rechtspositionele belangen van militairen moeten behandelen. In algemene zin is er een beroepstermijn, maar niet in deze casus. Er is gelukkig ook nog een rechter die mij op de vingers kan kijken en die eventueel een andere beslissing kan nemen. De heer Poppe zou er enig begrip voor kunnen hebben dat de minister juist niet lomp bureaucratisch handelt wanneer hij een advies van de bezwaarcommissie zelf nog eens weegt en daar in eigen verantwoordelijkheid een besluit over neemt. Dat kan zowel in het voordeel als in het nadeel van de militair zijn.

De heer **Knops** (CDA): Waar het hier om draait, is wat mij betreft zorgvuldigheid jegens het personeel. De Nederlandse staat, de regering, zendt samen met het parlement troepen uit. Wij moeten ervan uit kunnen gaan dat deze mensen op een juiste manier uitgezonden worden en dat hun rechtspositie behartigd wordt. Naar mijn idee gaat deze zaak echt fout omdat het drie jaar heeft geduurd voordat de MIVD is opgetreden en omdat de minister, nadat de onafhankelijke commissie hem van advies had gediend, dat advies terzijde heeft gelegd. Het lijkt mij goed dat de minister in de brief die hij de Kamer heeft toegezegd, nadrukkelijk ingaat op de inhoud van die zaak en op de redenen waarom hij van dat advies heeft afgeweken. Het lijkt mij ook goed dat hij nadrukkelijk aangeeft welke maatregelen hij gaat nemen om dit soort zaken in de toekomst te voorkomen.

Minister **Van Middelkoop**: Ik ben het met de heer Knops eens dat zorgvuldigheid hier een sleutelwoord is. Laat daar geen enkel misverstand over bestaan. Ik geef hem graag na dat het inderdaad lang heeft geduurd. Ik herhaal overigens dat dit niet zo veel met de MIVD te maken heeft. Het heeft te lang geduurd voordat de MIVD werd geactiveerd om zijn werk te doen. Ik beloof de heer Knops – nu moet ik zorgvuldig zijn, want ik denk niet dat ik in een brief aan de Kamer één geval moet gaan behandelen, met alle ins en outs en de veroordelingen en dergelijke erbij – dat ik nog eens zal uitleggen hoe de procedure werkt, wat mijn bevoegdheid is en wat die van de bezwaarcommissie. Het is wellicht ook goed om nog eens na te gaan en aan de Kamer mee te delen wat de belangrijke toetsingscriteria zijn aan de hand waarvan ten slotte de minister besluit of een verklaring van geen bezwaar al dan niet kan worden verstrekt respectievelijk gehandhaafd.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Voorzitter. We praten hier over een militair die goed genoeg was om uitgezonden te worden, goed genoeg om mee te strijden, goed genoeg om zijn leven te wagen, door het zand te kruipen, noem maar op. De minister weet niet wat dat is, want hij is natuurlijk nooit in dienst geweest, maar wat die meneer heeft meegemaakt, is echt heel zwaar. Dan komt die man terug en de minister zegt: ja, natuurlijk heeft hij wel zelf gemeld dat hij een criminele daad heeft gepleegd, maar de commandant is nalatig geweest. Dat is één heel belangrijke uitlating: de commandant is nalatig geweest. Het tweede wat ik de minister hier wel tien keer hoor zeggen, is: ik ben als minister verantwoordelijk. Een nalatige commandant die zorgt dat deze militair zo oneervol, om het heel netjes te zeggen, maar eigenlijk is het gewoon honds behandeld wordt en de minister is daar verantwoordelijk voor. Hoe voelt dat, minister?

Minister **Van Middelkoop**: Voorzitter. Ik geloof niet dat gevoelens politieke argumenten kunnen vervangen. Ik heb mijn bevoegdheid hier omschreven. Ik heb de werkwijze uitgelegd, althans op hoofdlijnen. Ik heb er geen enkel misverstand over laten bestaan dat ik dit een vervelende situatie vind. Mevrouw Verdonk zal er begrip voor hebben dat ik mijn eigen woorden wil kiezen om dit te duiden. Ik gun haar ook haar eigen typering van de situatie. Ik wil nogmaals zeggen dat ik de grootst mogelijke waardering heb voor militairen die dit soort werk doen en dus ook voor deze militair, maar dat laat onverlet dat voor iedereen binnen Defensie geldt dat een verklaring van geen bezwaar nodig is. Ik herhaal nogmaals dat ik aan de commandanten zal laten weten dat zij de aanwijzingen die er bestaan ter zake moeten melden aan de MIVD. Dat zal ik indien nodig aanscherpen.